

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudkyň JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., a Mgr. Barbory Berkové ve věci žalobce **Město Zubří**, se sídlem Zubří, U Domoviny 234, zastoupené Mgr. Radimem Dostalem, advokátem se sídlem Valašském Meziříčí, Náměstí 11, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31, o žalobě proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně ze dne 15.11.2011 č.j. 10925/11-1400-707218, ve věci daně z převodu nemovitostí,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

A.

Žalobce se domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně, jímž bylo rozhodnuto o zamítnutí odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Finančního úřadu v Rožnově pod Radhoštěm ze dne 9.8.2010 č.j. 48106/10/404960803477, kterým byla žalobci vyměřena daň z převodu nemovitostí ve výši 602.760 Kč.

Žalobce předně nesouhlasí s názorem žalovaného, že převáděné plynárenské zařízení je nemovitostí, dle něj se jedná o věc movitou. Z projektové dokumentace podle žalobce vyplývá, že plynovod je volně uložen v pískovém loži zemního výkopu tak, aby bylo zabráněno jeho stříhu a úniku plynu v případě tektonických změn

a jiných pohybů okolní zeminy. V projektu nejsou místa, ve kterých by byl plynovod spojen se zemí pevným základem. Žalobce dále nesouhlasí se závěrem žalovaného, že převáděné plynárenské zařízení je jedinou věcí, což je v rozporu s vymezením předmětu v kupní smlouvě.

Žalobce dále namítá, že znalecký posudek tak, jak byl zadán, je v rozporu s ustanovením § 95 odst. 1 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „daňový řád“), neboť znalci byla zadána právní otázka, tj. zda je stavba spojena se zemí pevným základem, což je zákonná definice nemovitosti podle § 119 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku. K samotnému obsahu posudku žalobce namítá, že v řízení podal ke znaleckému posudku obsáhlé námitky, avšak výslech znalce nebyl proveden, kdy dle § 95 odst. 4 daňového řádu by měl žalobce právo být tomuto výsledku přítomen a klást znalci otázky týkající se podávaného znaleckého posudku. Dále žalobce namítá, že žalovaný použil znalecký posudek jako rozhodující důkaz a nepřihlédl k důkazům předloženým žalobcem (projektová dokumentace, technická zpráva, protokol o místním šetření, fotodokumentace), čímž porušil ustanovení § 8 odst. 1 a § 93 odst. 1 daňového řádu. Žalobce nepovažuje za správný názor žalovaného, že vady znaleckého posudku může prokázat pouze posudek jiný, popř. jiné dva.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné. K námitkám žalobce uvádí, že trvá na svém právním závěru, že převáděné plynové zařízení je nemovitostí. Žalovaný uvedl, že plynárenské zařízení, jenž je předmětem daného převodu, je složeno z mnoha částí a závěr o jeho spojení se zemí pevným základem lze učinit pouze v souvislosti s komplexním pojetím tohoto zařízení, nikoli po jeho jednotlivých částech.

Žalovaný si je vědom faktu, že se znalec nepřibírá v případech, kdy je potřeba pouze právní posouzení věci. V tomto případě se jednalo zcela jednoznačně o posouzení technického rázu, zjištění, zda je možné považovat věc za stavbu spojenou se zemí pevným základem, a proto žalovaný nechal vypracovat znalecký posudek. Žalovaný se domnívá, že výslech znalce není nutný, pokud žalovaný provedl dokazování k doplnění podkladů pro rozhodnutí tím, že nechal vypracovat znalecký posudek.

K námitce žalobce týkající se porušení ustanovení § 8 odst. 1 daňového řádu žalovaný uvádí, že s tímto nesouhlasí. Žalovaný posuzuje každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, přitom přihlíží ke všemu, co při správě daní vyšlo najevo. To znamená, že zvažuje, zda navrhované důkazní prostředky postačují a které další je potřeba použít, aby byl co nejvíce prokázán skutkový stav. Při hodnocení důkazů vzešlých z procesu dokazování není žalovaný vázán žádnými předem stanovenými pravidly, pokud jde o míru důkazů potřebných k prokázání určité skutečnosti nebo míru jejich věrohodnosti. Žalovaný postupoval dle svého názoru podle předpisů a s námitkami žalobce a předloženými důkazy se vypořádal.

B.

Z obsahu správních spisů soud zjistil, že na základě kupní smlouvy č. 1-20-181/08 uzavřené dne 5.12. 2008 mezi žalobcem jakožto prodávajícím a SMP Net, s.r.o., jakožto kupujícím, došlo k úplatnému převodu plynárenského zařízení za kupní cenu 20.092.000 Kč. Předmětem této kupní smlouvy byl převod plynárenského zařízení, které bylo ve vlastnictví žalobce, a které bylo realizováno v rámci stavby „Plynifikace města Zubří“. Součástí plynárenského zařízení je i příslušenství,

zejména armatury, uzávěry, odvodňovače. Předmět kupní smlouvy, tedy plynárenské zařízení, je ve smlouvě specifikováno takto: plynovody: celkem 29.392,60 m, 496 ks přípojek v celkové délce 3.621,75 m. Následně město Zubří na základě výzvy správního orgánu I. stupně ze dne 16.3.2010 podalo dne 19.5.2010 přiznání k dani z převodu nemovitostí a vyjádření, že se domnívá, že předmětné plynárenské zařízení není nemovitostí a nepodléhá tak dani z převodu nemovitostí. Dne 9.8.2010 správní orgán I. stupně vydal platební výměr na daň z převodu nemovitostí a vyměřil žalobci daň ve výši 602.760 Kč. Proti tomuto výměru podal žalobce odvolání s odůvodněním, že nesouhlasí s právním posouzením správního orgánu I. stupně, že plynovod s jeho přípojkami je věcí nemovitou. Své odvolání žalobce odůvodnil podrobným rozbořem, proč dle jeho názoru je převáděný plynovod s přípojkami věcí movitou a proč by tedy neměl podléhat dani z převodu nemovitostí. Dále namítal, že správce daně neposoudil jeho důkazní prostředky, neuvedl, které konkrétní skutečnosti má za prokázané. Odvolací orgán rozhodl dne 3.2.2011 o ustanovení znalce. Úkolem znalce bylo po stránce stavebně technické posoudit, zda plynárenské zařízení, které je předmětem převodu, má takovou stavební konstrukci, která pevně spojuje plynárenské zařízení se zemí. Znalecký posudek byl vypracován ke dni 4.4.2011. Žalobce byl seznámen se zjištěnými skutečnostmi a důkazy v odvolacím řízení a vyzván k uplatnění jeho práva podle ustanovení § 115 odst. 2 daňového řádu. Žalobce se dne 25.5.2011 vyjádřil tak, že považuje za chybné znění otázky, která byla položena znalci, žalobce namítl skutečnost, že nebyl k formulaci zadání znalci přizván. Dále žalobce namítal nepřezkoumatelnost znaleckého posudku pro neurčitost dne, ke kterému znalecký posudek plynovod posuzuje, dále jako vadu žalobce vidí skutečnost, že se nerozlišují jednotlivé věci – stavby a neposuzují se individuálně, dále žalobce namítl skutečnost, že znalec staví svůj odborný názor na rovní kategorizaci a právním posouzení a že znalec vyšel z nedostatečně zjištěného stavu věci, neboť nezohlednil skutečné technické provedení. Žalobce považuje znalecký posudek za vadný, proto dle jeho názoru nemůže být podkladem pro rozhodování. I pokud by byl bezvadný, je pouze jedním z důkazů, daňové orgány se musejí zabývat žalobcem poskytnutými předchozími důkazy, tyto byly opomenuty. Žalobce ve vyjádření dále uvedl, že postup odvolacího orgánu považuje za nezákonný, neboť mu nebyla dána možnost klást znalci otázky, vyjádřit se k posudku, případně aby mohl předložit znalecký posudek revizní. Výslovně požádal, aby se správce daně vypořádal s jeho námitkami k posudku. K tomuto vyjádření žalobce doložil klad potrubí, kolaudační rozhodnutí o povolení užívání částí plynovodu, technickou zprávu STL plynovodu a přípojky, výpis materiálu a fotografie části plynovodu. Odvolání žalobce bylo dne 15.11.2011 zamítnuto, když odvolací orgán se předně domnívá, že předmětné plynárenské zařízení, které bylo k datu převodu již technologicky napojeno na funkční distribuční soustavu a byl jím dopravován zemní plyn, je třeba posuzovat jako nedílnou součást jednoho celku, tj. souboru, který tvoří různé relativně samostatné části vzájemně propojené, z nichž některé jsou spojeny se zemí pevným základem a k nimž náleží další stavby jako jejich součásti či příslušenství, aby mohly jako celek sloužit svému účelu. Z technického hlediska lze vybudovat odděleně relativně samostatnou část, ale aby tato samostatná část plnila svůj účel, musí být napojena na existující funkční celek. Následně již nemůže být osamocena, nemá-li dojít ke zmaření účelu, ke kterému slouží. Proto je úplatný převod vlastnictví takovýchto nemovitostí předmětem daně z převodu nemovitostí, když základem daně je podle § 10 odst. 1 písm. e) zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, cena sjednané nemovitosti včetně všech součástí a příslušenství.

C.

Krajský soud již o věci rozhodoval rozsudkem ze dne 27.6.2014 č.j. 22 Af 112/2012-58; ten však byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16.12.2015 č.j. 8 Afs 131/2014-31 a věc vrácena zdejšímu soudu k dalšímu řízení.

D.

Nejvyšší správní soud ve shora uvedeném kasačním rozsudku zaujal právní názory, že:

„[15] Podle § 2 odst. 2 písm. b) bod 11 energetického zákona se plynárenským zařízením rozuměly plynovody, plynovodní přípojky a technologické objekty s nimi související. Podle bodu 13 téhož ustanovení je plynovodní přípojkou zařízení začínající odbočením z distribuční soustavy a ukončené před hlavním uzávěrem plynu, za nímž pokračuje odběrné plynové zařízení zákazníka. S výhradou, že plyn je dodáván oprávněným resp. chráněným zákazníkům (k legální definici těchto pojmů viz § 2 odst. 2 bod. 3 a 8 energetického zákona) a nikoli plynovodním přípojkám, jak uvádí krajský soud, lze v obecné rovině připustit, že každá z plynovodních přípojek může mít odlišného vlastníka a může být tedy považována za samostatné plynárenské zařízení. To však neznamená, že jen proto je třeba vždy považovat jednotlivé plynovodní přípojky za samostatná plynárenská zařízení. Vždy bude záležet na okolnostech konkrétního případu, na způsobu výstavby plynárenského zařízení a na jeho vztahu k distribuční soustavě.

[16] Ze soudního ani ze správního spisu nevyplývá, že by předmětem zdanění byly v tomto případě též přípojky, jejichž vlastníkem by byl subjekt odlišný od žalobce a daňová povinnost by tak případně svědčila někomu jinému. Předmětem kupní smlouvy č. 1-20-181/08 bylo plynárenské zařízení, které bylo vybudováno v rámci stavby „plynofikace města Zubří“ a bylo specifikováno tak, že jej tvoří (vedle příslušenství – armatur, uzávěrů a odvodňovačů) plynovody o celkové délce přibližně 29,4 km a přípojky o celkové délce asi 3,6 km. Celý předmět převodu, celé plynárenské zařízení, bylo dle výslovného prohlášení žalobce v jeho výlučném vlastnictví. Energetický zákon podřazuje pod pojem plynárenské zařízení jak plynovody, tak plynovodní přípojky. Z kupní smlouvy ani ze správního spisu neplyne, že by převáděné plynárenské zařízení nebylo v době převodu kompaktní, že by plynovodní přípojky byly vybudovány na plynovodu samostatně a nezávisle a netvořily s ním jeden funkční celek. Rovněž z ničeho neplyne, že by byly budovány se záměrem samostatného užití, naopak, dělo se tak v rámci obecnější výstavby – plynofikace města. Nic proto nebrání považovat za plynárenské zařízení vymezené v konkrétním případě kupní smlouvou jak plynovod, tak s ním spojené a souběžně vybudované plynovodní přípojky. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že daňové orgány správně uvážily o převáděném plynárenském zařízení z hlediska daně z nemovitostí jako o celku.

(...)

[19] U stavby nacházející se na zemském povrchu, či částečně zapuštěné pod zemský povrch je třeba podrobně (často za využití znalce) zkoumat způsob spojení se zemským povrchem. Není však pochyb, že za nemovitě jsou považovány rovněž stavby, u nichž není v důsledku jejich technického řešení zapotřebí spojit se se zemí samostatně vyprojektovaným konstrukčním řešením, neboť se již v zemi nacházejí a právě tím jsou se zemí spojeny. Do této kategorie staveb náleží

např. stěžovatelem zmiňovaná studna či venkovní betonový bazén. Společným pak mají s „běžnými“ stavbami to, že jejich umístění přímo v zemském povrchu zajišťuje stabilitu vůči zemskému povrchu.

[20] Posuzované plynárenské zařízení nelze podřadit do žádné shora naznačené skupiny staveb. Obdobně jako studnu a venkovní betonový bazén jej v převážné části obklopuje zemský povrch (je umístěno pod zemí), naproti tomu představa potrubí volně uloženého na štěrkovém podloží evokuje jeho mobilitu, která je vlastní věcem movitým.

[21] Za současného stavu techniky lze nepochybně oddělit od zemského povrchu téměř jakoukoli věc, aniž by se tato věc poškodila. (...) Pozornost je tudíž třeba věnovat způsobu oddělení věci od zemského povrchu. Představě movité věci korespondují konvenční způsoby jejího oddělení od zemského povrchu (tah, zdvih), při kterých dochází pouze k překonávání fyzického tření věci o zemský povrch či k překonání gravitační síly. Je nerozhodné, zda a po jaké době případné tření vede k poškození věci. Podstatné je, že při oddělení není překonávána konstrukce, jejímž účelem je zachovat věc pevně spojenou se zemským povrchem, věc není „vytržena“ z původního umístění.

[22] Ze znaleckého posudku, který byl vypracován v odvolacím řízení, vyplývá, že jinou stavební konstrukci měly jednotlivé plynovodní řady a jinou zbývající příslušenství (odvodňovače, uzavírací armatury, chráničky a orientační sloupky). Znalec poukázal na to, že potrubí bylo ze všech stran obklopeno zeminou, shora byl zásyp zhutněn. Plynárenské zařízení se nachází téměř zcela pod zemským povrchem. Pokud je základním účelem základové konstrukce staveb prostorová fixace stavby k zemskému povrchu, pak tohoto účelu je v případě plynovodu dosaženo již jeho pevným umístěním pod tento povrch a fixací v půdě.

[23] Žalobce založil svou argumentaci na tom, že volně v zemi položené plynovodní potrubí není se zemí spojené pevným základem, neboť by se tím znemožnila jeho přirozená dilatace. Bylo třeba posoudit, jakým způsobem má být v případě staveb zasypaných pod zemský povrch provedeno jejich případné oddělení od zemského povrchu a zda lze věc rovněž oddělit, aniž by se znehodnotila. V úvahu přichází především její vykopání, tzn. odstranění zemského povrchu z prostoru nad potrubím a vedle něj. Takový způsob oddělení však není dle názoru Nejvyššího správního soudu přípustný pro účely posouzení povahy věci. Dochází jím totiž k nepřirozené (invazivní) modifikaci zemského povrchu v okolí věci a teprve následkem takového postupu je mobilita uvolněné věci. V principu je překonání záměrně zhutněného povrchu nad potrubím činností obdobnou umělému oddělení kulturní památky od zemského povrchu za účelem jejího přesunu. Je proto třeba trvat na tom, aby oddělení věci od zemského povrchu bylo možné přirozeným způsobem, bez násilí překonávajícího dosavadní pevné spojení se zemským povrchem. S takto chápaným oddělením se posuzované plynárenské zařízení neslučuje.

[24] Ani to však ještě definitivně nevypovídá, zda lze věc oddělit od zemského povrchu, aniž by došlo k jejímu poškození. U potrubí volně ležícího v zemi přichází do úvahy jeho vytažení ze zemského povrchu v místě, kde vystupuje na povrch. Jiná situace nepochybně nastane, pokud budou od zemského povrchu takto oddělovány např. kabely rozvodů kabelové televize, které jsou mnohem tvárnější, a u nichž si lze reálně představit, že budou ze země vytaženy obdobně, jak byly předtím do zemského povrchu vpraveny. Jinak tomu však zpravidla bude u plynovodu, u nějž je tvarová stálost umocněna požadavkem na plynotěsnost. Podstatný bude skutečný tvar a délka plynárenského zařízení.

[25] Vedle konstrukčního řešení plynovodu jsou pro oddělení podstatná též zjištění znalce o konkrétních betonových fixacích potrubí, např. v okolí vodoteče, či uzavíracích armatur, jak vyplývá z fotografické přílohy ke znaleckému posudku. Pokud i tato konstrukční řešení znemožňují oddělení věci od zemského povrchu bez poškození věci, nezbyvá, než věc považovat za nemovitou, která je podle § 9 odst. 1 zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, předmětem daně z převodu nemovitostí.“

Lze tedy shrnout, že Nejvyšší správní soud zaujal právní závěry, že na převáděné plynárenské zařízení je třeba nahlížet jako na věc jedinou, a to nemovitou, která je předmětem daně z nemovitostí.

E.

Podle § 110 odst. 4 s.ř.s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.

Veškeré žalobní body byly právními názory Nejvyššího správního soudu vyvráceny, a proto soud – vázán těmito právními názory – žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

F.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšnému žalovanému nevznikly podle obsahu spisu v tomto řízení žádné náklady, které by přesahovaly jeho běžnou úřední činnost.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** přípustné opravné prostředky. To neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu nebo uplatňuje-li stěžovatel stížní body, které napadají závěry o otázkách, k nimž se Nejvyšší správní soud v předcházejícím zrušovacím rozsudku dosud nevyjadřoval - v tom případě je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 9. února 2016

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu